

ПРОГРАМА
фахового іспиту
для здобуття ступеня бакалавра
зі спеціальності 261 «Пожежна безпека»
(освітньо-професійна програма «Пожежна безпека»)
(підготовка бакалавра за державним замовленням на основі здобутого
освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-
професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня
молодшого бакалавра)

Завдання фахового іспиту полягає у тому, щоб оцінити знання та
вміння здобувачів:

визначати область застосування автоматичних установок водяного, порошкового та газового пожежогасіння;

проводити розрахунок виду та кількості пожежних сповіщувачів необхідних для встановлення у виробничих, складських та інших об'єктах;

визначати види систем оповіщення та зв'язку для об'єктів різного призначення;

визначати необхідну кількість вогнегасників та їх тип для забезпечення виробничих, складських приміщень та об'єктів з масовим перебуванням людей;

проводити розрахунок необхідної кількості зовнішніх пожежних драбин та визначати їх тип;

визначати необхідну ступінь вогнестійкості будівель, споруд запроектованих проектно-кошторисною документацією;

визначати площу легкоскидних конструкцій та димових люків;

визначати допустиму поверховість будівель їх категорію за вибухопожежною та пожежною небезпекою, а також підготувати обґрунтоване заключення щодо відповідності шляхів евакуації та виходів;

визначати витрати води на гасіння зовнішньої пожежі, об'єм та необхідну кількість протипожежних резервуарів;

визначати кількість та перевірити правильність влаштування ПКК;

визначати витрати палива по нормах для заповнення експлуатаційних карток пожежних автомобілів;

проводити випробування пожежно-технічного озброєння;

забирати воду з відкритого водоймища та подавати в рукавну лінію

проводити обслуговування засобів індивідуального захисту органів дихання;

визначати орієнтовний час роботи в ізолюючих апаратах та тиск повітря в балонах.

організувати гасіння пожеж на об'єктах різного призначення та на відкритій місцевості.

Назва дисципліни, розділу, теми	Зміст
ПОЖЕЖНА ПРОФІЛАКТИКА В НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ	
Розділ 1. Загальні вимоги із забезпечення пожежної безпеки будівель та споруд	
Загальні вимоги із забезпечення пожежної безпеки будівель та споруд.	<ul style="list-style-type: none"> - Забезпечення пожежної безпеки. - Система запобіганням пожежі. - Система протипожежного захисту. - Організаційно-технічні заходи. - Система будівельних норм, що діють в країні.
Фактичний та необхідний ступені вогнестійкості будівель та споруд.	<ul style="list-style-type: none"> - Методика визначення ступеня вогнестійкості будівель та споруд, межі вогнестійкості будівельних конструкцій та межі розповсюдження полум'я по них.
Основні рішення спрямовані на обмеження розповсюдження пожежі і її гасіння.	<ul style="list-style-type: none"> - Основні рішення спрямовані на обмеження розповсюдження пожежі і її гасіння. - Призначення, види та улаштування протипожежних перешкод. - Галузь застосування протипожежних перешкод в будівлях різного призначення.
Види та типи протипожежних перешкод і вимоги до них.	<ul style="list-style-type: none"> - Протипожежні вимоги до перешкод та захисту отворів і прорізів в них. - Протипожежні перекриття та екрани. - Місцеві перешкоди. - Захист прорізів в протипожежних перешкодах. - Протипожежні зони. - Протипожежні завіси та розриви.
Об'ємно - планувальних рішеннях будівель та споруд	<ul style="list-style-type: none"> - Особливості планування сучасних будівель різного призначення. - Попередження та обмеження поширення пожеж в будівлях об'ємно-планувальними рішеннями. - Пожежні відсіки та секції, їх призначення. - Принципи внутрішнього планування будівель. - Протипожежні вимоги до об'ємно-планувальних рішень будівель та споруд.
Евакуація людей із будівель та споруд.	<ul style="list-style-type: none"> - Забезпечення безпеки людей в будівлях та спорудах у випадку пожежі. - Небезпечні фактори пожежі , які впливають на людей. - Процеси евакуації людей.

	<ul style="list-style-type: none"> - Визначення шляхів евакуації та евакуаційних виходів. - Параметри руху людей при вимушеній евакуації. - Визначення параметрів шляхів евакуації.
Противибуховий захист будівель та споруд.	<ul style="list-style-type: none"> - Призначення, галузь застосування, види легко скидних конструкцій. - Нормативні вимоги до влаштування противибухового захисту будівель та споруд.
Протипожежні вимоги при обладнанні та утриманні систем опалення та вентиляції.	<ul style="list-style-type: none"> - Призначення та класифікація систем опалення. - Конструктивне виконання, пожежна небезпека, протипожежні вимоги при влаштуванні та експлуатації систем опалення. - Призначення, класифікація та влаштування систем вентиляції та кондиціонування. - Пожежна небезпека систем вентиляції та кондиціонування.
Протидимний захист будівель та споруд.	<ul style="list-style-type: none"> - Призначення та види протидимного захисту будівель та споруд. - Нормативні вимоги до влаштування протидимного захисту будівель різного призначення.
<p>Розділ 2. Особливості пожежної небезпеки при проектуванні та експлуатації будівель та споруд різного призначення</p>	
Загальні вимоги пожежної безпеки до територій, будівель, приміщень та споруд.	<ul style="list-style-type: none"> - Вимоги пожежної безпеки до території. - Розрахунок протипожежних розривів між будівлями та спорудами.
Протипожежні вимоги при проектуванні та експлуатації житлових, громадських будівель та споруд.	<ul style="list-style-type: none"> - Пожежна небезпека будівель та споруд різного призначення. - Вимоги пожежної безпеки при проектуванні та експлуатації будівель та споруд різного призначення (житлових, громадських, промислових). - Вимоги пожежної безпеки до території, інженерного обладнання та утримання технічних засобів протипожежного захисту будівель та споруд різного призначення.
Генеральні плани промислових підприємств.	<ul style="list-style-type: none"> - Вимоги пожежної безпеки до території. - Вивчення протипожежних розривів між будівлями та спорудами промислових підприємств.

Розділ 3. Особливості пожежної безпеки при проектуванні та експлуатації будівель та споруд агропромислового комплексу

Протипожежні вимоги до планування сільських поселень та сільськогосподарських підприємств.	<ul style="list-style-type: none">- Утримання території агропромислового комплексу.- Протипожежні вимоги при будівництві, реконструкції, капітальному ремонті.- Вимоги пожежної безпеки до інженерного обладнання, технічних засобів протипожежного захисту, пожежної техніки та засобів пожежогасіння.- Протипожежні вимоги до тваринницьких та птахівницьких будівель і споруд.- Вимоги пожежної безпеки при збиранні зернових, заготівлі, та зберіганні грубих кормів.
--	---

Розділ 4. Нормативно-технічна робота

Нормативно-технічна робота в підрозділах ДСНС.	<ul style="list-style-type: none">- Організація нормативно-технічної роботи.- Система стандартизації та нормування в будівництві.- Стадії проектування і склад проектної документації.- Порядок погодження проектної документації.
Експертиза архітектурно-будівельної частини проектно-кошторисної документації.	<ul style="list-style-type: none">- Експертиза архітектурно-будівельної частини проектно-кошторисної документації.- Протипожежні вимоги до новобудов.- Порядок прийомки в експлуатацію завершених будівництвом об'єктів.- Взаємодія органів державного нагляду у сфері пожежної та техногенної безпеки з представниками інших служб та відомств при проведенні нагляду за новобудовами.
Протипожежні вимоги до новобудов.	<ul style="list-style-type: none">- Порядок нагляду за новобудовами.- Особливості пожежної безпеки новобудов.- Протипожежні заходи при проведенні будівельно-монтажних робіт.

Розділ 5. Теоретичні основи пожежної профілактики технологічних процесів та апаратів

Оцінка вибухопожежо-небезпечного середовища всередині технологічного обладнання.	<ul style="list-style-type: none">- Аналіз пожежовибухонебезпечного середовища у технологічному обладнанні. Вибухонебезпечні умови експлуатації обладнання з легкозаймистими та горючими рідинами, горючими газами і горючим пилом. Особливості пожежної безпеки при пуску та зупинці технологічного обладнання. Способи
--	--

	<p>запобігання утворення горючих сумішей в технологічному обладнанні.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Розрахункове обґрунтування пожежовибухонебезпечного всередині технологічного обладнання.
<p>Пожежна безпека виходу горючих речовин із нормально працюючих та пошкоджених технологічних апаратів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Пожежна небезпека апаратів з відкритою поверхнею випаровування ЛЗР та ГР. Заходи пожежної профілактики. - Небезпека апаратів з ЛЗР та ГР, що мають дихальні пристрої. Протипожежний захист апаратів з дихальними пристроями. - Пожежна небезпека технологічного обладнання з пилом. Вихід пилу у виробниче приміщення. Профілактичні заходи проти виходу горючого пилу із обладнання. - Визначення кількості горючого пилу у приміщенні та його концентрації. - Визначення розмірів вибухонебезпечної зони в приміщенні при аварійному розливі пожежонебезпечної речовини.
<p>Аналіз причин пошкодження технологічного обладнання.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Локальне та повне пошкодження апаратів. - Класифікація причин пошкодження технологічного обладнання. Заходи із запобігання пошкодження апаратів. - Визначення маси речовин, які викидаються з апаратів при локальних пошкодженнях та повному руйнуванні технологічного обладнання.
<p>Категорування приміщень та будівель за вибухопожежною і пожежною небезпекою.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Роль та значення системи категорування приміщень, будівель та установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою. Принципи та положення системи категорування. - Методика розрахунку критеріїв вибухопожежної небезпеки приміщень з горючими газами, парами та пилом. - Категорування виробничих будівель та зовнішніх установок. - Порядок категорування будівель за вибухопожежною і пожежною небезпекою.
<p>Виробничі джерела запалювання.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Поняття джерела запалювання. Класифікація та характеристики виробничих джерел запалювання. Заходи профілактики для запобігання виникнення джерел запалювання.

<p>Запобігання поширенню аварійних ситуацій на виробництві.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Особливості поширення аварійних ситуацій на виробництві. Причини та умови виникнення великих пожеж. Обмеження кількості горючих речовин та матеріалів на виробництві при проектуванні. - і та експлуатації технологічного обладнання. Евакуація горючих речовин та матеріалів на випадок аварії або пожежі. - Захист технологічних комунікацій від поширення пожежі. - Захист технологічного обладнання від руйнування при вибухах.
<p>Розділ 6. Пожежна безпека технологічних процесів</p>	
<p>Пожежна безпека зберігання горючих речовин та матеріалів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Зберігання ЛЗР та ГР в резервуарах. Пожежна небезпека та протипожежний захист резервуарних парків. - Способи зберігання горючих газів. Пожежна небезпека та протипожежний захист газосховищ.
<p>Пожежна безпека транспортування горючих речовин та матеріалів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Способи транспортування горючих речовин. - Пожежна небезпека процесів транспортування твердих речовин та заходи профілактики.
<p>Пожежна безпека процесів нагрівання та охолодження.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Процеси нагрівання і охолодження горючих речовин та матеріалів. Пожежна небезпека та заходи профілактики теплообмінників. - Трубчасті технологічні печі, їх небезпека, заходи профілактики. - Пожежна профілактика тепловиробляючих установок, що використовуються у сільськогосподарському виробництві.
<p>Пожежна безпека процесів ректифікації.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Будова ректифікаційних колон. - Ректифікаційні установки та їх пожежна небезпека. - Протипожежний захист ректифікаційних установок.
<p>Пожежна безпека процесів фарбування та сушіння.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Пожежно-профілактичне забезпечення процесів фарбування та сушіння.
<p>Пожежна безпека хімічних процесів та процесів сорбції</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Хімічні реактори, їх будова та особливості пожежної небезпеки. Причини аварій та пожеж на апаратах хімічних процесів. - Протипожежний захист реакторних дільниць. - Пожежна небезпека і протипожежний захист

	апаратів сорбційних процесів.
ГІДРАВЛІКА ТА ПРОТИПОЖЕЖНЕ ВОДОПОСТАЧАННЯ	
Розділ 1. Зовнішній протипожежний водопровід	
Системи і схеми водопостачання.	- Класифікація систем водопостачання. Основні схеми водопостачання. Схеми протипожежного водопостачання. - Вибір схеми водопостачання.
Норми і режими водопостачання.	- Норми і режими водопостачання. - Витрати води на пожежогасіння.
Джерела водопостачання та водозабірні споруди.	- Класифікація, види, призначення і улаштування джерел водопостачання та водозабірних споруд.
Регулюючі споруди і насосні станції.	- Напірно-регулюючі споруди і насосні станції. - Класифікація споруд. Водонапірні башти і гідроколони. Підземні резервуари. Визначення висоти башти. Визначення ємності регулюючих споруд. Пневматичні водонапірні установки. - Насоси і насосні станції. Насоси насосних станцій I-го підйому. Насоси насосних станцій II-го підйому. Методи підбору насосів.
Водоводи та водопровідні мережі.	- Класифікація, види, призначення і улаштування водоводів та водопровідних мереж.
Спеціальні протипожежні водопроводи.	- Особливості водопостачання складів нафти та нафтопродуктів. Лафетні стволи. Системи зрошення. - Протипожежні водопроводи з пінними установками пожежогасіння.
Розділ 2. Внутрішній протипожежний водопровід	
Внутрішні системи водопроводу.	- Класифікація, види, призначення і улаштування внутрішніх систем водопроводу. - Протипожежне водопостачання висотних будівель, театрів, виробничих будівель великих площ. - Визначення витрат та втрат напору. Необхідний вільний та гарантований напори. - Розрахунок елементів внутрішнього протипожежного водопроводу.
Протипожежне водопостачання висотних будівель, театрів, виробничих будівель великих площ.	- Особливості водопостачання культурно-видовищних установ, висотних будівель та виробничих підприємств з великими площами.
Забезпечення надійності роботи водопровід-	- Вимоги до надійності роботи елементів систем водопостачання та методи її забезпечення.

них споруд та мереж в умовах обмеження водопостачання.	
Безводопровідне протипожежне водопостачання.	<ul style="list-style-type: none"> - Забезпечення надійної роботи водоводів та водопровідної мережі. Вимоги до схем подачі води. Берегові споруди. Мінімальні глибини. Місткість резервуарів. - Надійність насосних станцій. Автоматизація насосів. Резервні насоси.
Експертиза проектів спеціального водопостачання.	<ul style="list-style-type: none"> - Експертиза проектів. Ознайомлення з пояснюючими записками проектів. Визначення на предмет відповідності вимогам ДБН. - Визначення правильності вибору джерела водопостачання та водозабірних споруд. Експертиза по насосних станціях та резервуарах чистої води. - Перевірка водопровідної мережі, правильності установки підземних гідрантів в колодязях, пропускної спроможності трубопроводів. Наявності автоматизації насосів. Відповідність вимогам ДБН В.2.5-64 Внутрішнього водопроводу, ДСТУ EN 671-2:2017 та ДБН В.2.5-74:2013 Зовнішнього водопроводу. - Порядок оформлення документації по результатах експертизи проектів.
Перевірка систем спеціального водопостачання.	<ul style="list-style-type: none"> - Методика перевірки систем протипожежного водопостачання. - Методика перевірки зовнішніх протипожежних водопроводів. - Методика перевірки внутрішніх протипожежних водопроводів. - Водовіддача водопровідних мереж. Водовіддача водопроводів низького тиску. Водовіддача водопроводів високого тиску. Водовіддача внутрішньої водопровідної мережі.
Прийняття в експлуатацію систем спеціального водопостачання.	<ul style="list-style-type: none"> - Склад комісій по прийняттю в експлуатацію систем протипожежного водопостачання. - Порядок прийняття в експлуатацію систем спеціального водопостачання.
ЕЛЕКТРОТЕХНІКА ТА ПОЖЕЖНА ПРОФІЛАКТИКА ЕЛЕКТРОУСТАНОВОК	
Розділ 1. Основи пожежної безпеки використання електроустановок	
Характеристика приміщень і зон за умовами середовища.	<ul style="list-style-type: none"> - Характеристика електроприміщень за умовами середовища. - Класифікація вибухо- та пожеженебезпечних зон.

Вибухонебезпечні суміші та їх класифікація.	- Вибухонебезпечні суміші, їх класифікація на категорії та групи.
Маркування вибухозахищеного електрообладнання.	- Класифікація електрообладнання за ступенем захисту від взаємодії з навколишнім середовищем. Ступені захисту оболонки електрообладнання загальнопромислового виконання. - Вибір загальнопромислового та вибухозахищеного обладнання за умовами навколишнього середовища. - Загальні вимоги щодо монтажу та експлуатації електрообладнання.
Розділ 2. Пожежна профілактика електричних мереж	
Класифікація електричних мереж. Характеристика та маркування електропроводок.	- Характеристика загальної схеми електропостачання споживачів електричної енергії. Класифікація електричних мереж. Конструкція, маркування та галузь застосування проводів та кабелів, засоби їх прокладання. - Вимоги до монтажу зовнішніх електропроводок та введів у будинок. - Особливості монтажу внутрішніх електропроводок. Відкриті електропроводки. Електропроводки плоскими проводами. Вимоги до електропроводок на горищах.
Номінальні параметри і конструктивні особливості апаратів захисту електромереж.	- Електричні двигуни та апарати керування загального призначення, їх класифікація за ступенем захисту від впливу навколишнього середовища.
Розділ 3. Статистична електрика. Блискавкозахист	
Блискавкозахист будівель і споруд та вимоги до їх елементів.	- Блискавкозахист будівель та споруд. Блискавковідводи: конструктивні типи та характеристики елементів. - Визначення параметрів та графічна побудова зон захисту блискавковідводів. Вимоги до блискавкозахисних пристроїв будівель та споруд різних категорій. Експлуатація блискавкозахисних пристроїв.
Розділ 4. Нагляд за забезпеченням пожежної безпеки при проектуванні та експлуатації електроустановок	
Методика проведення перевірки протипожежного стану електрообладнання	- Оцінка протипожежного стану електрообладнання об'єкту. Техніка безпеки під час проведення обстеження. - Мета та методика проведення перевірки

об'єктів.	протипожежного стану електрообладнання об'єктів. - Виявлення порушень правил пожежної безпеки. Розробка заходів протипожежного захисту, спрямованих на усунення виявлених порушень.
ПОЖЕЖНА І ВИРОБНИЧА АВТОМАТИКА	
Розділ 1. Технічні засоби пожежної сигналізації	
Критерії вибору та розміщення пожежних сповіщувачів.	<ul style="list-style-type: none"> - Вибір автоматичних пожежних сповіщувачів. - Розміщення автоматичних пожежних сповіщувачів. - Розміщення автоматичних пожежних сповіщувачів при складних конструкційних перекриттях. - Специфічні вимоги до розміщення автоматичних теплових пожежних сповіщувачів. - Специфічні вимоги до розміщення автоматичних димових пожежних сповіщувачів. - Специфічні вимоги до розміщення автоматичних пожежних сповіщувачів полум'я. - Специфічні вимоги до розміщення автоматичних лінійних пожежних сповіщувачів - Монтаж автоматичних пожежних сповіщувачів
Вимоги норм до вибору, розміщення та монтажу ППКП та пристроїв оповіщення.	<ul style="list-style-type: none"> - Вибір та розміщення ППКП. - Монтаж ППКП. - Вибір та розміщення пристроїв оповіщення.
Послідовність обстеження і методика перевірки працездатності систем АПС.	<ul style="list-style-type: none"> - Методика перевірки працездатності систем АПС. - Послідовність обстеження працездатності систем АПС.
Розділ 2. Автоматичні системи пожежогасіння	
Автоматичні системи пожежогасіння.	<ul style="list-style-type: none"> - Будова і принцип роботи спринклерних автоматичних систем водяного пожежогасіння. - Будова і принцип роботи дренчерних систем водяного пожежогасіння. - Будова і принцип роботи спринклерних автоматичних систем пінного пожежогасіння. - Будова і принцип роботи дренчерних

	<p>автоматичних систем пінного пожежогасіння.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Будова і принцип роботи автоматичних систем газового пожежогасіння. - Будова і принцип роботи автоматичних систем порошкового пожежогасіння.
Методика розрахунку автоматичних систем пожежогасіння.	<ul style="list-style-type: none"> - Методика розрахунку автоматичних систем водяного і пінного пожежогасіння. - Методика розрахунку газового пожежогасіння. - Методика розрахунку систем порошкового пожежогасіння.
Особливості монтажу, випробування і технічного утримування автоматичних систем пожежогасіння.	<ul style="list-style-type: none"> - Особливості монтажу, випробування і технічного утримування автоматичних систем водяного та пінного пожежогасіння. - Особливості монтажу, випробування і технічного утримування автоматичних систем газового пожежогасіння.
Розділ 3. Системи керування виробничою автоматикою	
Класифікація систем автоматичного керування.	<ul style="list-style-type: none"> - Принципи побудови систем автоматичного керування. - Класифікація замкнених систем автоматичного керування.
Основні елементи систем автоматичного керування.	<ul style="list-style-type: none"> - Елементи керування. - Силові елементи.
ПОЖЕЖНА ТАКТИКА	
Розділ 1. Тактичні можливості пожежно-рятувальних підрозділів	
Пожежа та її розвиток.	<ul style="list-style-type: none"> - Поняття та основні параметри пожежі - Газообмін на пожежі - Механізм припинення горіння
Тактичні можливості пожежних підрозділів.	<ul style="list-style-type: none"> - Пожежна тактика та її задачі - Сили та засоби пожежно-рятувальних підрозділів - Тактичні можливості пожежно-рятувальних підрозділів
Розділ 2. Оперативні дії пожежно-рятувальних підрозділів	
Зміст та сутність оперативних дій.	<ul style="list-style-type: none"> - Підготовчі, основні, забезпечуючі оперативні дії. - Розвідка пожежі. - Рятування людей на пожежі. - Оперативне розгортання. - Гасіння пожежі.
Розділ 3. Основи організації гасіння пожеж	
Оперативно-тактичні	<ul style="list-style-type: none"> - Призначення та порядок розроблення планів та

вивчення об'єкта.	<p>карток пожежогасіння.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Методика проведення оперативно-тактичного вивчення об'єкта
Управління силами та засобами на пожежі.	<ul style="list-style-type: none"> - Загальні основи управління силами та засобами на пожежі. - Керівник гасіння пожежі. - Оперативні дільниці і тил на пожежі. - Оперативний штаб на пожежі.
Розділ 4. Пожежно-тактична підготовка особового складу пожежно-рятувальних підрозділів	
Форми та методи тактичної підготовки.	<ul style="list-style-type: none"> - Методика підготовки керівника до занять. - Методика проведення занять по рішенню ПТЗ. - Вивчення пожеж та аналіз оперативних дій.
Розділ 5. Особливості гасіння пожеж на об'єктах народного господарства	
Гасіння пожеж в громадських будівлях.	<ul style="list-style-type: none"> - Гасіння пожеж в підвалах, на поверхах і горищах будинків. - Гасіння пожеж в дитячих дошкільних і навчальних закладах. - Гасіння пожеж в лікувальних закладах, музеях, бібліотеках, на виставках і новобудовах. - Гасіння пожеж в театральньо-видовищних закладах.
Гасіння пожеж в сільській місцевості.	<ul style="list-style-type: none"> - Особливості гасіння пожеж в будинках житлової зони сільських населених пунктів. - Гасіння пожеж в будівлях тваринницьких комплексів. - Гасіння пожеж на елеваторах, млинах і комбикормових заводах.
Гасіння пожеж на відкритих просторах твердих горючих матеріалів.	<ul style="list-style-type: none"> - Гасіння пожеж на лісних масивах. - Гасіння пожеж на торфопідприємствах, в степах і на хлібних полях. - Гасіння пожеж на складах лісоматеріалів.
Гасіння пожеж в промислових будівлях.	<ul style="list-style-type: none"> - Гасіння пожеж на об'єктах енергетики. - Гасіння пожеж на об'єктах машинобудування та металургії. - Гасіння пожеж на підприємствах текстильного виробництва. - Гасіння пожеж в холодильниках, торгових та складських приміщеннях. - Гасіння пожеж на об'єктах переробки деревини.
Гасіння пожеж на об'єктах добування, зберігання та	<ul style="list-style-type: none"> - Гасіння пожеж газових та нафтових фонтанів. - Гасіння пожеж в резервуарних парках зберігання ЛЗР і ГР.

переробки горючих рідин та газів.	- Гасіння пожеж на відкритих технологічних установках.
Гасіння пожеж на об'єктах транспорту.	- Гасіння пожеж в гаражах, трамвайних та тролейбусних парках. - Гасіння пожеж на залізничному транспорті та станціях метрополітену. - Гасіння пожеж на морських і річкових суднах, в літаках та аеропортах.
ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ В ЗАСОБАХ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОРГАНІВ ДИХАННЯ	
Розділ 1. Організація газодимозахисної служби	
Газодимозахисна служба в пожежних підрозділах.	- Призначення, структура, задачі та функції ГДЗС. - Обов'язки начальника караулу, командира ланки ГДЗС, постового на посту безпеки. - Правила безпеки праці під час роботи в ізолюючих апаратах.
Розділ 2. Засоби індивідуального захисту органів дихання	
Засоби індивідуального захисту органів дихання.	- Призначення, класифікація, будова та принцип дії ізолюючих апаратів. - Порядок експлуатації та роботи в протигазах. - Виконання розрахунків часу роботи та запасу повітря в ізолюючих апаратах.
Розділ 3. Баз та контрольні пости ГДЗС	
Обладнання баз та контрольних постів ГДЗС.	- Вимоги до приміщень баз та контрольних постів ГДЗС - Компресорне обладнання та інструменти для перевірки засобів індивідуального захисту органів дихання.
ОРГАНІЗАЦІЯ СЛУЖБИ І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	
Розділ 1. Організація оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України	
Організація оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України.	- Організація оперативно-рятувальної служби ДСНС. - Види оперативно-рятувальних служб, призначення та завдання - Структура органів управління та підрозділів ОРС ДСНС України.
Розділ 2. Організація служби в пожежно-рятувальних підрозділах	
Особливості організації караульної служби.	- Призначення, завдання та організація караульної служби в оперативно-рятувальних підрозділах. - Порядок проведення зміни чергових караулів. - Посадові особи чергового караулу.

Розділ 3. Організація службової підготовки в органах і підрозділах оперативно-рятувальної служби ДСНС України	
Службова підготовка особового складу органів управління та підрозділів ДСНС України.	<ul style="list-style-type: none"> - Порядок проведення занять з особовим складом чергових караулів. - Документи планування службової підготовки. - Форми, види та методи проведення занять із службової підготовки.
ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД У СФЕРІ ПОЖЕЖНОЇ ТА ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ	
Розділ 1. Загальний порядок організації пожежної безпеки та встановлення протипожежного режиму на об'єкті	
Основні засади державного нагляду у сфері господарської діяльності.	<ul style="list-style-type: none"> - Порядок, строки здійснення та періодичність проведення планових перевірок. - Особливості проведення позапланових перевірок. - Оформлення матеріалів за результатами перевірки протипожежного стану об'єкта.
Загальний порядок організації пожежної безпеки та встановлення протипожежного режиму на об'єкті.	<ul style="list-style-type: none"> - Вимоги законодавства щодо обов'язків державних установ, підприємств, відомств у сфері забезпечення пожежної безпеки. - Загальний порядок організації пожежної безпеки та протипожежного режиму.
Розділ 2. Організація наглядово-профілактичної роботи	
Пожежно-профілактична робота в населених пунктах та на об'єктах.	<ul style="list-style-type: none"> - Комплексне обстеження населених пунктів. - Пожежно-профілактична робота на об'єктах народного господарства.
Організація нормативно-технічної роботи.	<ul style="list-style-type: none"> - Експертиза та погодження проектної документації. - Організація нормативно-технічної роботи на об'єктах народного господарства. - Порядок видачі дозвільних документів.
Пропаганда та агітація.	<ul style="list-style-type: none"> - Форми, види, методи пропаганди та агітації. - Протипожежна масово-роз'яснювальна робота.
Діяльність добровільних протипожежних формувань.	<ul style="list-style-type: none"> - Види і задачі добровільних протипожежних формувань. - Пожежно-технічні комісії та добровільні пожежні дружини.
Взаємодія державної інспекції техногенної безпеки з органами влади.	<ul style="list-style-type: none"> - Правила видачі та оформлення інформації. - Види інформації та її оформлення. - Порядок подання інформації. - Періодичність перевірок відомчих установ об'єднань та міністерств.

Статистика та аналіз пожеж і їх наслідки.	<ul style="list-style-type: none"> - Особливості обліку та аналізу пожеж. - Порядок складання актів про пожежу, картки обліку пожеж. - Визначення матеріальних збитків від пожеж.
ПРОТИПОЖЕЖНА ТЕХНІКА ТА ОБЛАДНАННЯ	
Вогнегасники	<ul style="list-style-type: none"> - Призначення, класифікація та характеристики вогнегасників. - Будова та принцип роботи вогнегасників. - Особливості будови та принцип роботи вогнегасників різного типу - Вимоги до розміщення та застосування вогнегасників - Технологічний процес виготовлення та обслуговування вогнегасників
Засоби, прилади та апарати пінного гасіння	<ul style="list-style-type: none"> - Основи пінного гасіння - Піноутворюючі речовини загального та спеціального призначення - Вимоги та порядок випробування піноутворюючих речовин - Загальні вимоги до піноутворюючих речовин - Система змішування та прилади для подавання піни - Загальні вимоги до системи змішування та приладів для подавання піни (пінні стволи, АЦ, подача ПМП, стволи низької та середньої кратності)

Література:

1. Конституція України.
2. Кодекс цивільного захисту України.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
4. Кримінальний Кодекс України.
5. Кримінально-процесуальний Кодекс України.
6. ДСТУ EN 54-1:2003 Системи пожежної сигналізації. Частина 1. Вступ (EN 54-1:1996, IDT).
7. ДСТУ EN 671-2:2017 Стационарні системи пожежогасіння. Кран-комплекти пожежні. Частина 2. Кран-комплекти з плоскоскладаними рукавами. Загальні вимоги (EN 671-2:2012, IDT).
8. ДСТУ EN ISO 7010:2019 Графічні символи. Кольори та знаки безпеки. Зареєстровані знаки безпеки.
9. ДСТУ ISO 23601:2019 Ідентифікація безпечності. Знаки на планах евакуації.

10. ДСТУ Б СЕН/TS 14816:2013. Стационарні системи пожежогасіння. Дренчерні системи. Проектування, монтування та технічне обслуговування (СЕН/TS 14816:2008, IDT).
11. ДСТУ 2107-92 (ГОСТ 111 01-93) Стволи повітряно-пінні. Технічні умови.
12. ДСТУ 2110-92 (ГОСТ 7183-93) Пінозмішувачі. Технічні умови.
13. ДСТУ 2272-06 Пожежна безпека. Терміни та визначення.
14. ДСТУ 2273-06 Пожежна техніка. Терміни та визначення.
15. ДСТУ 2802-94 (ГОСТ 9029-95) Стволи пожежні лафетні комбіновані. Технічні умови.
16. ДСТУ 3286-95 (ГОСТ 26938-95) Пожежна техніка. Автомобілі гасіння. Загальні технічні умови.
17. ДСТУ 3734-98 (ГОСТ 306112-99) Вогнегасники пересувні. Загальні технічні вимоги.
18. ДСТУ 9069:2021 Протипожежна техніка. Рукави пожежні плоскоскладані для пожежно-рятувальних автомобілів. Загальні вимоги та методи випробування.
19. ДСТУ 3931-99 Техніка пожежна. Рукава пожежні всмоктувальні та напірно-всмоктувальні. Загальні вимоги та методи випробувань.
20. ДСТУ 3675-98 Вогнегасники переносні. Загальні технічні вимоги та методи випробувань.
21. ДСТУ Б В.1.1-2-97 Захист від пожежі. Будівельні матеріали. Метод випробувань на займистість.
22. ДСТУ Б В.1.1-4-98 Будівельні конструкції. Методи випробувань на вогнестійкість.
23. ДСТУ Б В.2.7-70-98 Будівельні матеріали. Методи випробувань на розповсюдження полум'я.
24. ДСТУ Б.В.1.1.36-2016 Норми визначення категорій приміщень, будинків, та зовнішніх установок за вибухонебезпечною та пожежною небезпечною.
25. ДБН В.2.2-7-98 Будівлі і споруди для зберігання мінеральних добрив та засобів захисту рослин.
26. ДБН В.2.2-16:2019 Культурно-видовищні та дозвіллеві заклади.
27. ДБН В.1.1-7-2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва.
28. ДБН В.2.2-11-2002 Будинки і споруди. Підприємства побутового обслуговування. Основні положення.
29. ДБН В.2.2-13-2003 Будинки і споруди. Спортивні та фізкультурні оздоровчі споруди.
30. ДБН В.2.2-15:2019 Будинки і споруди. Житлові будинки. Основні положення.
31. ДБН В.2.2-4:2018 Будинки і споруди. Заклади дошкільної освіти.
32. ДБН В.2.2-3:2018 Будинки і споруди. Заклади освіти.
33. ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки та споруди.
34. ДБН В.2.5-64:2012 Внутрішній водопровід та каналізація.
35. ДБН В.2.5-74:2013 Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди.
36. ДБН В.2.5 - 67:2013 Опалення, вентиляція та кондиціонування.
37. ДБН В.2.5-20:2018 Газопостачання.

38. ДБН В.2.5.56-2014. Інженерне обладнання будинків і споруд. Система протипожежного захисту.
39. ДБН В.2.2-12:2019 Планування та забудова території.
40. ВБН 2.2-58.1-94 Проектування складів нафти та нафтопродуктів з тиском насичених парів не вище 93,3 кПа.
41. СНиП 2.09.02-85* Производственные здания.
42. НАПБ А.01.001-2014 Правила пожежної безпеки в Україні.
43. НПАОП 40.1-1.32-01 (ДНАОП 0.00-1.32-01) Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок.
44. НПАОП 11.1-1.01-08 Правила безпеки в нафтогазодобувній промисловості України.
45. Наказ МВС України від 26.04.2018 № 340 „Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж”.
46. Наказ МНС України від 16.12.2011 № 1341 „Про затвердження Методики розрахунку сил і засобів, необхідних для гасіння пожеж у будівлях і на територіях різного призначення”.
47. Наказ МНС України від 23.09.2011 № 1021 „Про затвердження методичних рекомендацій зі складання та використання оперативних планів і карток пожежогасіння”.
48. Наказ МНС України від 16.02.2004 № 75 „Про затвердження Інструкції щодо гасіння пожеж у резервуарах із нафтою і нафтопродуктами”.
49. Наказ МНС України від 07.05.2007 № 312 „Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України”.
50. Правила улаштування електроустановок.
51. Довідник керівника гасіння пожежі. К.: УкрНДІ ЦЗ, 2015. 363 с.